

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR XI

SARAJEVO, 20.11.2020.

BROJ/ NUMBER 1

OKOLIŠ

ENVIRONMENT

KOMUNALNI OTPAD, 2019

MUNICIPAL WASTE, 2019

Generirani komunalni otpad

Bosna i Hercegovina je u 2019. godini generirala 1,2 miliona tona komunalnog otpada, što je za 1,3% manje u odnosu na 2018. godinu.

Stanovnik Bosne i Hercegovine proizveo je u prosjeku 352 kg komunalnog otpada u 2019. godini, 3 kg manje nego u 2018. godini.

U 2019. javnim odvozom je prikupljeno 933.455 tona komunalnog otpada, što je 1,3% više u poređenju sa 2018.

Podaci koji ukazuju na porijeklo stvaranja prikupljenog komunalnog otpada pokazuju da je najveći porast bio registrovan u sakupljanju otpada iz domaćinstava, što je u odnosu na 2018. iznosilo 2,1 posto ili 15.000 tona.

Tretman komunalnog otpada

1.133 hilj. tona otpada je prispjelo na kontrolirana odlagališta otpada, od toga je trajno odloženo 95% otpada, kao opcija zbrinjavanja. Stopa odlaganja komunalnog otpada pala je na 0,6% u 2019. godini, što je neznatan pad u odnosu na 2018. Trenutni trend ukazuje na to da treba učiniti više na prevenciji stvaranja otpada, kao i na značajnom povećanju stope recikliranja u narednim godinama.

Municipal waste generation

Bosnia and Herzegovina generated 1.2 million tonnes of municipal waste in 2019, dropped 1,3% on 2018.

A resident of Bosnia and Herzegovina generated on average 352 kg of municipal waste in 2019, 3 kg less than in 2018.

In 2019, 933.455 tonnes of municipal waste were collected, by public transportation which is 1.3% more compared to 2018.

Data comprising the origins of municipal waste collected indicates that the major increase was registered in the households waste collection, 2,1% or 15.000 tonnes more, compared to 2018.

Municipal waste treatment

1,133,000 tons of waste arrived at controlled landfills, of which 95% was permanently disposed, as disposal option.

The municipal waste disposal rate fell to 0.6% in 2019, which is a slight decrease compared to 2018. The current trend suggests that more needs to be done on waste prevention, as well as a significant increase in the recycling rate in the coming years.

Graf 1. PROIZVEDENI KOMUNALNI OTPAD, Bosna i Hercegovina

Graph 1. Generated municipal waste, Bosnia and Herzegovina

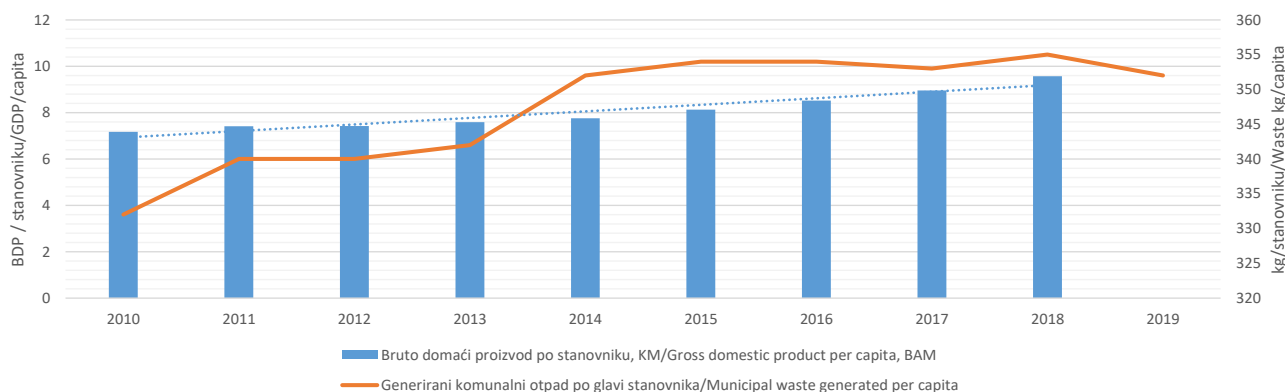

Tabela 1. PROIZVEDENI KOMUNALNI OTPAD, Bosna i Hercegovina
Table 1. Generated municipal waste, Bosnia and Herzegovina

	2019	
Proizvedeni komunalni otpad, tona	1.228.309	Generated municipal waste, tonnes
Godišnja količina otpada po stanovniku, kg	352	Annual municipal waste per person, kg
Dnevna količina otpada po stanovniku, kg	0,98	Daily municipal waste per person, kg

Tabela 2. PRIKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD PREMA IZVORU NASTANKA, BiH, 000 tona
Table 2. Waste collected by communal services by origin, BiH, 000 tonnes

	Ukupno <i>Total</i>	Ukupno <i>Total</i>	Ukupno <i>Total</i>	Promjena % <i>Age change,%</i>	Promjena % <i>Age change,%</i>	
	2017	2018	2019	2017-2018	2018-2019	
Otpad iz domaćinstava	700	713	728	1,8	2,1	<i>Waste from households</i>
Otpad iz proizvodnih i uslužnih djelatnosti	188	178	175	-5,3	-1,7	<i>Waste from production and service activities</i>
Otpad iz javnih komunalnih službi	26	29	30	15,3	3,4	<i>Waste from public communal services</i>
UKUPNO	914	921	933	0,7	1,3	TOTAL

Tabela 3. SASTAV KOMUNALNOG OTPADA PRIKUPLJENOG JAVNIM ODVOZOM, BiH, tona
Table 3. Waste collected by communal services by composition, BiH, tonnes

	2019	
Papir i karton	24444	<i>Paper and cardboard</i>
Plastika	7728	<i>Plastic</i>
Metali	3727	<i>Metals</i>
Staklo	5399	<i>Glass</i>
Drvo	2097	<i>Wood</i>
Otpad električne i elektronske opreme ¹⁾	33	<i>Waste electrical and electronic equipment</i>
Biorazgradivi otpad iz vrta i parka	22741	<i>Biodegradable garden and park waste</i>
Otpad koji nije biorazgradiv	14082	<i>Non-biodegradable waste</i>
Mješovita ambalaža	2345	<i>Mixed packaging</i>
Mješoviti komunalni otpad	801830	<i>Mixed municipal waste</i>
Ostaci čišćenja ulica	16831	<i>Street cleaning residues</i>
Glomazni otpad	11352	<i>Bulky waste</i>
Biorazgradivi otpad iz kuhinje i menze	10507	<i>Biodegradable kitchen and canteen waste</i>
Tekstil	2767	<i>Textiles</i>
Opasni otpad	49	
Ostalo	7523	<i>Other</i>
UKUPNO	933.455	TOTAL

1) Opasni otpad je uključen
Includes hazardous waste

Tabela 4. SASTAV OTPADA IZ DOMAĆINSTAVA PRIKUPLJENOG JAVNIM ODVOZOM , BiH, tona
 Table 4. Household waste by material, Bosnia and Herzegovina, tonnes

	2019	
Papir ¹⁾	5950	Paper ¹⁾
Staklo ¹⁾	2158	Glass ¹⁾
Plastika ¹⁾	4283	Plastic ¹⁾
Metali ¹⁾	2309	Metals
Ostali ambalažni otpad	1533	Other packaging waste
Tekstil	1616	Textiles
Elektronika	20	Electronics
Hrana i drugi organski materijal ¹⁾	15569	Food and other wet organic ¹⁾
Otpad koji nije biorazgradiv	9308	Non-biodegradable waste
Drvo	642	Tree
Krupni otpad	7289	Textiles
Opasni otpad	11	Hazardous waste
Miješani otpad	67458	Mixed waste
Drugo ¹⁾	2926	Other ²⁾
UKUPNO	728072	TOTAL

1) Uključuje ambalažni otpad i odvojeno prikupljeni otpad

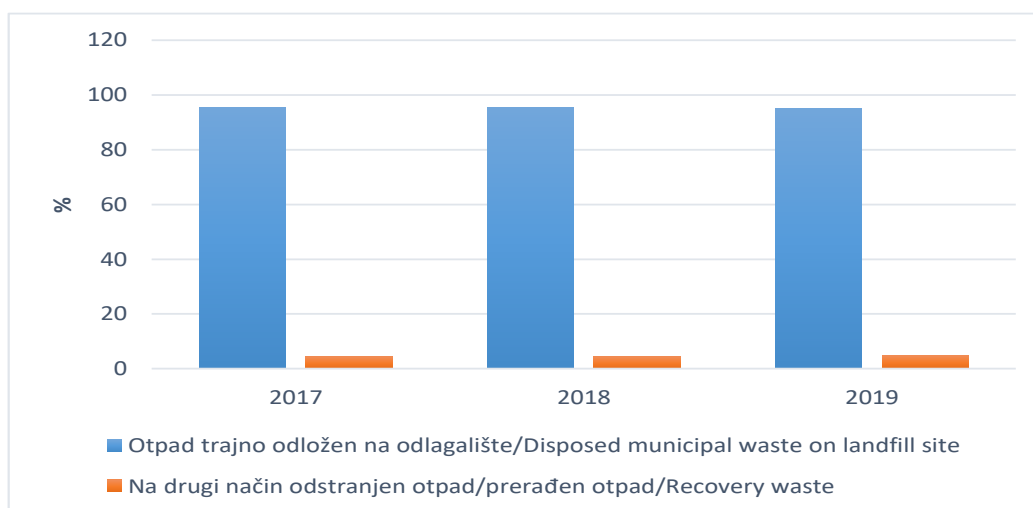
2) Boje, ljepila, otpad koji nije specificiran na drugi način

Tabela 5. POSTUPANJE SA OTPADOM PRISPJELIM NA ODLAGALIŠTA OTPADA, BiH, 000 tona
 Table 5. Municipal solid waste management, BiH, 000 tonnes

	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Promjena %	Promjena %	
	Total	Total	Total	Age change,%	Age change,%	
	2017*	2018*	2019	2017-2018	2018-2019	
Otpad trajno odložen na odlagalište	1.077	1.094	1.087	1,5	-0,6	Waste disposed in landfill
Na drugi način odstranjen otpad ⁴⁾	18	18	19	0,4	0,5	Removal of waste in other way ⁴⁾
Prerađen otpad ⁵⁾	27	27	27	0,7	1,1	Recovered waste ⁵⁾
UKUPNO	1.122	1.139	1.133	1,5	-0,5	TOTAL

• Korigovan podatak

Graf 2. UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM, BiH, %
 Graph 2. Municipal solid waste management, BiH,%

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Podaci predstavljani u ovom saopćenju temelje se na metodologiji koja se primjenjuje za izvještavanje o komunalnom otpadu koje Agencija za statistiku BiH (BHAS) podnosi Eurostatu na godišnjem nivou.

Podaci Eurostata o stvaranju i tretmanu komunalnog otpada, koji su izraženi u kilogramima po stanovniku, temelje se na podacima BHAS-a o ukupnom stanovništvu, kao procjeni sredinom godine.

Podaci o komunalnom otpadu se prikupljaju putem statističkih istraživanja: Godišnji izvještaj o sakupljenom otpadu (obrazac KOM-6aS) i Godišnji izvještaj o odloženom otpadu (obrazac KOM-6aD).

KOM 6aS izvještajne jedinice su poslovni subjekti, kojima je općina dodijelila pravo na sakupljanje otpada, bez obzira na to da li su oni samo sakupljači otpada ili u isto vrijeme upravljaju odlagalištem otpada i sve izvještajne jedinice koje imaju ekološku dozvolu za sakupljanje komunalnog otpada.

Svrha godišnjeg istraživanja o sakupljanju otpada (KOM 6aS) je praćenje podataka o prikupljenim / primljenim količinama otpada i njegovim naknadnim tokovima. Ovo istraživanje također predstavlja izvor podataka o izvozu otpada i jedan je od izvora podataka o stvaranju otpada (istraživanje OTP-otpad iz proizvodnih i uslužnih djelatnosti).

Sljedeće ključne varijable se mjere u istraživanju o sakupljanju otpada (KOM 6aS):

- Ukupna godišnja količina prikupljenog otpada:
- Količina prikupljenog (odloženog, predatog) otpada
- Količina otpada prema izvoru nastanka
- Količine isporučene na teritoriji BiH drugim kompanijama na daljnje postupanje
- Količine izvezenog otpada

Ključne statistike u istraživanju KOM6aS su podaci o:

- Količini sakupljenog otpada prema vrsti otpada (Europska lista otpada - LoW, Europska klasifikacija otpada za statistiku - EWCSTAT klasifikacija).

KOM 6aD izvještajne jedinice su poslovni subjekti koji upravljaju komunalnim odlagalištem otpada. U upitniku se prikazuju sve količine otpada koje su u godini izvještavanja prispile na odlagalište, bez obzira na to kako je otpad prikupljen.

Promatrane jedinice su poslovni subjekti koji u okviru svoje djelatnosti prikupljaju otpad od drugih privrednih subjekata u svrhu dalje prerade ili odlaganja i imaju ekološku dozvolu za preradu i / ili odlaganje otpada.

Ključne varijable:

- Ukupna godišnja količina i zalihe prikupljenog otpada
- Metode tretmana otpada za prikupljeni otpad u referentnoj godini

Dodatne informacije o metodologiji prikupljanja podataka mogu se naći na:

http://www.bhas.ba/data/Publikacije/Metodologije/ENV_00_2020_MD_0_BS.pdf

NOTES ON METHODOLOGY

Data presented in this new release is based on methodology that is applied for the municipal waste data reporting which is submitted on an annual basis by Agency for Statistics of BiH (BHAS) to Eurostat.

Eurostat data on municipal waste generation and treatment, which is expressed in kilograms per capita, is based on BHAS data regarding the total population as a mid year estimate

Data on municipal waste is collected through statistical surveys: Annual report on collected municipal waste (form KOM-6aS) and Annual report on the amount of waste landfilled (form KOM-6aD).

KOM-6aS, reporting units are business entities, which have been granted the right to waste collection, regardless of whether they are only waste collectors or at the same time manage the landfill site.

The purpose of the annual waste collection (KOM 6aS) survey is to monitor data on the collected/received quantities of waste and its subsequent flows. This survey represents also a source for data on waste export and it is one of the sources for Waste Generation data (the OTP-waste from productive and service activities).

The following key variables are measured in the KOM 6aS:

- *Total annual amount of collected waste:*
- *Amount of collected (disposed, delivered) waste*
- *The amount of waste according to the source*
- *Quantities delivered on the territory of BiH to other companies for further processing*
- *Quantities of exported waste*

The key statistics in the KOM6aS survey are data on:

- *Quantity of collected waste by type of waste (European Waste List - LoW, European Waste Classification for Statistics - EWCSTAT classification).*

KOM 6aD reporting units are the business entities that manage the municipal landfill. Data are collected on the amount of waste that, in the year of reporting, arrived at the landfill, regardless of how the waste was collected.

The observed units are business entities that, within their activity, collect waste from other economic entities for the purpose of further processing or disposal and have an environmental permit for processing and / or disposal of waste.

Key variables:

- *Total annual quantity and stocks of collected waste*
- *Waste treatment methods for collected waste in the reference year*

More information relating on methodology may be accessed at:

http://www.bhas.ba/data/Publikacije/Metodologije/ENV_00_2020_MD_0_EN.pdf

DEFINICIJE

Otpad

je definisan od strane EU Okvirne direktive o otpadu kao svaka supstanca ili predmet koje posjednik odbacuje ili namjerava ili mora odbaciti.

Komunalni otpad

definisan je kao otpad koji nastaje u stambenim naseljima, a uključuje otpad iz domaćinstava, kao i drugi otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojoj prirodi ili sastavu sličan otpadu iz domaćinstava. Komunalni otpad se sastoji od otpada prikupljenog od strane ili u ime opštinskih vlasti, ili direktno od privatnog sektora. Glavni tok otpada potiče iz domaćinstava, iako je uključen i slični otpad iz izvora kao što su trgovina, kancelarije, javne institucije, vrtni i tržišni otpad. Također uključuje i glomazan otpad.

Miješani komunalni otpad

je otpad iz domaćinstava, otpad iz trgovina, industrije, iz ustanova, građevinski otpad, a koji je po osobinama i sastavu sličan otpadu iz domaćinstava, i iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te u Listi otpada označen kao 20 03 01.

Kategorije otpada

su definisane na osnovu Europske statističke Klasifikacije otpada (EWC-Stat), koja predstavlja nomenklaturu orjentisanu prema materiji i koja je posebno kreirana za EU statistiku otpada. 51 kategorija otpada sadrži 21 kategoriju opasnog otpada i 30 kategorija neopasnog otpada. Skupovi podataka sadrže podjelu na 51 kategoriju otpada prema Europskoj klasifikaciji otpada za statističke svrhe: [EWC-Stat](#). To je klasifikacija koja se uglavnom odnosi na supstance i razlikuje opasni i neopasni otpad. Klasifikacija je povezana sa administrativnom klasifikacijom Lista otpada: [List of wastes](#).

Odvojeno prikupljene vrste otpada

Papir, karton, staklo, tekstil i dr.

Na drugi način odstranjen otpad

je obuhvaćen operacijama čiji je cilj završno zbrinjavanje otpada koji se ne može preraditi i koji prolazi kroz različite postupke obrade.

Prerađen otpad

je korisni otpad ili komponente otpada, uključujući prije svega reciklirani otpad, ponovno korišteni otpad, kompostirani otpad, otpad korišten u uređajima za sagorjevanje i industrijskim pećima ili otpad korišten za stvaranje goriva. Ne smatra se prerađenim onaj otpad koji se koristi za spaljivanje otpada i druge toplinske postupke predviđene za zbrinjavanje otpada.

Odlagalište otpada

je mjesto namijenjeno odlaganju otpada na površini ili ispod površine zemljišta.

DEFINITIONS

Waste

is defined by the Waste Framework Directive of the EU, as any substance or object that the owner discards or intends or must discard.

Municipal waste

is defined as waste generated in residential areas, and includes waste from households, as well as other waste from production and/or service activities, if by its nature or composition it is similar to household waste. Municipal waste consists of waste collected by or on behalf of municipal authorities, or directly from the private sector. The main stream of waste originates from households, although similar wastes from sources such as shops, offices, public institutions, gardens and markets waste are included. It also includes bulky waste.

Mixed municipal waste

is household waste, waste from shops, industry, institutions, construction waste, which is by characteristics and composition similar to household waste, and from which particular materials are not separated by certain materials (such as paper, glass etc.) and it is in the List of waste designated as 20 03 01.

Waste categories

are defined on the basis of the European Statistical Waste Classification (EWC-Stat), which is a matter-oriented nomenclature and specifically created for EU waste statistics. The 51 categories of waste contain 21 categories of hazardous waste and 30 categories of non-hazardous waste. Data sets contain a division into 51 categories of waste according to the European Waste Classification for statistical purposes: [EWC-Stat](#). The classification is related to the administrative classification the List of Waste: [List of wastes](#).

Separately collected types of waste

paper, cardboard, glass, textile and similar

Other types of disposal of waste

Covers operations aimed at final disposal of waste that cannot be recovered, comprising mostly different waste processing procedures and waste landfilling.

Recovered waste

is designed for beneficial use of waste or waste components, comprising first of all recycled, reused, composted, and waste used in fuelling devices and industrial ovens or waste used for fuel generation. Waste used for incineration and other thermal procedures designed for waste disposal are not considered to be recovered waste.

Landfill

is intended for disposal at the surface or beneath the land surface.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefax/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara: v.d direktora Vesna Čužić
Person responsible: Vesna Čužić, Actg. Dir

Saopćenje pripremili: Ševala Korajčević, Alma Džananović
Prepared by: Ševala Korajčević, Alma Džananović

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
